

Els brigadistes i la seva darrera petjada

Presentació

El meu treball de recerca tracta sobre les Brigades Internacionals i el seu pas per Osona i àrees d'influència. Abans de decidir-me per aquest tema em vaig plantejar investigar sobre alguna qüestió relacionada amb la Segona Guerra Mundial, però atès l'allunyament geogràfic i la possible manca d'informació exclusiva vaig decidir canviar el tema del meu treball i estudiar les Brigades Internacionals. El tema em cridava molt l'atenció perquè crec que és molt humà i solidari que gent d'arreu del món decidís anar al front per combatre el feixisme que s'estava apoderant d'Espanya.

Metodologia

La metodologia ha consistit bàsicament en la recerca bibliogràfica i documental que he obtingut en arxius i biblioteques. He anat resumint tots els documents que finalment m'han servit per elaborar el cos de treball i extreure'n conclusions.

Cos del treball i conclusions

El primer objectiu del meu treball era fonamentalment conèixer el funcionament de

---

EDICIONES
DE LAS
BRIGADAS
INTERNACIONALES

LOS INTERNACIONALES
UNIDOS *a los* ESPAÑOLES, LUCHAMOS CONTRA *el* INVASOR

LIT. CROMO, MADRID.

SINDICATO DE PROFESIONALES DE LAS BELAS ARTES. U.G.T.

---

les Brigades i la seva organització. Veritablement he pogut comprovar pels comunicats, pràcticament setmanals, que feien els comissaris encarregats de cada centre que depenia de les Brigades, que hi havia un grau elevat d'organització. Aquests comunicats eren enviats a la URSS per tal que aquesta pogués mantenir un ferri control de la situació a Espanya. Val a dir que el govern de la URSS va ser qui, en el moment que va caldre, va imposar els comissaris com André Marty o Luigi Longo que van ser els encarregats de sotmetre els voluntaris a la més suprema obediència. Així doncs, es va aconseguir redireccionar el comportament dels brigadistes indisciplinats.

El segon objectiu que m'havia proposat era investigar sobre els dos hospitals instal·lats als municipis de Vic i Moià. Gràcies als múltiples documents que em va proporcionar en Manel Montero he arribat a la conclusió que a part de la seva ordenada estructura, tots els brigadistes es caracteritzaven per la gran implicació i passió cap a la tasca que havien vingut a fer a Espanya. Tot i estar hospitalitzats, la seva inquietud per la política no disminuïa. Així ho podem comprovar en les actes sobre les activitats que es duïen a terme als hospitals, com les diverses xerrades sobre el transcurs de la guerra i la situació política europea, o els articles que els brigadistes eren convidats a redactar sobre el feixisme i altres temes redundants en el moment. La feina que van dur a terme els hospitals va ser molt gran ja que els nombrosos ferits de guerra o malalts no tenien cap centre hospitalari on rebre assistència mèdica. Per tant, des de l'organització de les Brigades es va decidir crear unes infraestructures independents que els mateixos internacionals gestionaven sense dependre de cap institució espanyola. He arribat a la conclusió que com que foren els partits comunistes d'arreu els que van impulsar aquesta organització de les unitats militars internacionals, i un percentatge bastant elevat de voluntaris estaven afiliats a partits comunistes, la manera de fer era bastant estalinista: eliminació de les jerarquies i tracte igual i dur per a tots els integrants. Per altra banda, del meu estudi sobre els Centres de Desmobilització he extret les mateixes conclusions que dels Hospitals Militars. Però es reafirmen altres factors que van condicionar aquestes instal·lacions, com per exemple l'escassetat generalitzada. Diferents cartes dels comissaris responsables de cada centre demanaven utensilis bàsics per a la intervenció quirúrgica o simplement llits o mantes. Recursos tan bàsics com aquests mancaven en els centres. Fins i tot en algun comunicat es demanen altres elements com tabac o estris de cuina. Això ens mostra que realment els brigadistes vivien en unes condicions alimentàries, sanitàries i higièniques extremadament precàries. El tercer objectiu se centrava a analitzar la relació entre els brigadistes i els civils republicans. Candi Espona Bayés ho narra perfectament en la seva obra. Cal remarcar que el govern de la República va dedicar grans esforços, mitjançant propaganda cartellista, perquè la població republicana no veiés els brigadistes com uns invasors més, sinó que els reconegués com a germans polítics. Realment eren voluntaris que amb el seu

---

---

esperit revolucionari i solidari venien a donar un cop de mà al poble espanyol que es veia amenaçat pel feixisme franquista. Els dibuixos dels nens de l'Hospital de Mataró mostrant el seu etern agraïment envers els brigadistes o les imatges dels vídeos del comiat dels brigadistes a Barcelona, en què els nens abraçen els brigadistes, mostren que l'enllaç que unia persones tan diferents i d'origens tan remots fou molt gran. Finalment, tenia intriga per conèixer el cas d'un brigadista concret. L'objectiu d'aquesta investigació era bàsicament calmar la meua inquietud de conèixer un cas concret d'un noi que deliberadament va decidir posar en perill la seva pròpia vida per uns ideals. Uns ideals justos i humans. Pretenia entendre les diverses decisions que va prendre i intentar posar-me al seu lloc en cada moment de la seva estada a Catalunya. Les conclusions que extrec d'aquest cas en particular és que certament l'actitud dels brigadistes fou totalment exemplar. Aquesta convicció política duta a l'extrem fins al punt de donar la vida per ella notifica un sentiment totalment sincer. Així doncs, afirmo que les Brigades Internacionals van ser unes unitats caracteritzades per la fortalesa, la solidaritat i la humanitat de tots els seus integrants. Dolores Ibárruri no els podia definir millor en el seu discurs de comiat: «els brigadistes són la història, són la llegenda, són l'exemple heroic de la solidaritat i de la universalitat de la democràcia [...]».

Bibliografia i webgrafia

— ALBADALEJO, G.; VARELA, A.; BONS, A.; PODEVILA, LL.; VARELA, J. R. *Història de Catalunya*. Barcelona: Columna, 1989. — VILAR, P. *Historia de España*. Barcelona: Grijalbo, 1978. — MOLIST, M.; OLLICH, I.; ALBAREDA, J.; FIGUEROLA, J. *Història d'Osona*. Vic: Eumo Editorial, 1984. — MONTERO, M. *Buscant en Kevin*. Vic, 2014. — TAMAMES, R. *La República y la Era de Franco*. Madrid: Alianza Universidad, 1973. — GONZÁLEZ MORENO-NAVARRO, M. *Las brigadas Internacionales (Guerra civil española 1936-1939) y su paso y estancia en Cataluña*. Barcelona: PPU - Promociones y Publicaciones Universitarias, 2009. — NAVARRO CARBALLO, R. *La sanidad de las brigadas internacionales*. Vol. 23. Madrid: Servicio de Publicaciones de EME, 1989. (Adalid) — CRUSELLAS, M. *Las brigadas internacionales en pantalla*. Ciudad Real: Universidad de Castilla-La Mancha, 2001. — <<http://blogs.sapiens.cat/socialsenxarxa/2011/03/22/la-republica-de-dretesel-bienni-negre/>> — <<http://blocs.xtec.cat/mariaclara/context-historic/la-ii-republica-i-la-guerracivil/>> — <https://ca.wikipedia.org/?title=Guerra_Civil_Espanyola> — <<http://www.lavanguardia.com/hemeroteca/index.html>> — <https://ca.wikipedia.org/wiki/Batalla_de_l'Ebre> — <<http://www.fideus.com/esdeveniments%20%20brigades%20internacionals.htm>> — <https://ca.wikipedia.org/wiki/Fets_del_sis_d'octubre> — <<http://blogs.sapiens.cat/historiadorvital/2010/06/02/els-fets-de-maig-del-37/75/>> — <https://ca.wikipedia.org/wiki/Brigades_Internacionals> — <<http://www.sbhac.net/Republica/Fuerzas/EPR/EprM/BIXI.htm>>